چرا امام سجاد علیه السلام به مبارزات سیاسی نپرداخت؟

غلامحسین اعرابی

بسم الله الرحمن الرحيم

چرا امام سجاد (علیه السلام) به مبارزات سیاسی نپرداخت ؟

نویسنده:

غلامحسین اعرابی

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

چرا امام سجاد علیه السلام به مبارزات سیاسی نپرداخت؟

مشخصات کتاب

عنوان : چرا امام سجاد(ع) به مبارزات سیاسی نپرداخت؟

پدیدآورندگان : اعرابی، غلامحسین، ۱۳۲۹-(پدیدآور)

امام علی بن حسین سجاد (ع)(توصیف گر)

ناشر : غلامحسین اعرابی

نوع : متن

جنس : مقاله

الکترونیکی

زبان : فارسی

توصیفگر : مبارزات سیاسی

عدم تأثیر

چرا امام سجاد به مبارزات سیاسی نپرداخت؟

امام سجاد (ع) با شش خلیفه معاصر بود که هیچ یک با اهل بیت (علیهم السلام) مهر نورزیدند. این خلفا عبارتند از: ۱- یزید بن معاویه ۲- عبدالله بن زبیر ۳- معاویه بن یزید ۴- مروان بن حکم ۵- عبدالملک بن مروان ۶- ولید بن عبدالملک امام سجاد (ع) پس از شهادت پدر، در ایام اسارت و در شرایط اختناق، امامت را به عهده گرفت. این شرایط سخت تا پایان امامت وی ادامه یافت. مسعودی نوشته است: «قام ابومحمد علی بن الحسین (ع) بالامر مستخفیا علی تقیه شدیده فی زمان صعب.» حضرت سجاد (ع) امامت را به صورت مخفی و با تقیه شدید و در زمانی دشوار عهده دار گردید. در چنین مقطع زمانی، آیا امام (ع) می توانست دست به مبارزات سیاسی و فعالیتهای گسترده فرهنگی و اجتماعی بزند؟ به نظر می رسد پاسخ منفی است ؛ به دو دلیل: ۱- جو اختناق و کنترل شدیدی که حکومتها پس از شهادت امام حسین (ع) به وجود آورده بودند؛ این اختناق سبب شد مبارزات سیاسی یا مسلحانه نتیجه ای جز هدر رفتن نیروها نداشته باشد. چنان که مبارزات زمان آن حضرت تماما به شکست انجامید. برای درک این وضعیت اسفبار، توجه به دو روایت زیر سودمند است: الف) «سهل بن شعیب»، یکی از بزرگان مصر، می گوید: روزی به حضور علی بن الحسین (ع) رسیدم و گفتم: حال شما چگونه است؟ فرمود: فکر نمی کردم شخصیت بزرگی از

مصـر مثل شـما نداند که حال ما چگونه است؟ اینک اگر وضع ما را نمی دانی، برایت توضـیح می دهم: وضع ما، در میان قوم خود، مانند وضع بنی اسـرائیل در میان فرعونیان است که پسـرانشان را می کشـتند و دخترانشان را زنده نگه می داشـتند. امروز وضع مـا چنـان دشوار است که مردم بـا ناسـزاگویی به بزرگ و سالار ما بر فراز منبرها، به دشـمنان ما تقرب می جوینـد.» ب) زراره بن اوفی می گویـد: دخلت علی علی ابن الحسـین (ع) فقـال: یـا زراره النـاس فی زماننـا علی ست طبقات: اسـد و ذئب و ثعلب و کلب و خنزیر و شاه فاما الاسـد فملوک الدنیا یحب کل واحد منهم ان یغلب و لا یغلب و اما الذئب فتجارکم یذمو (ن) اذا اشتروا و یمـدحو (ن) اذا بـاعوا و امـا الثعلب فهولاـء الـذین یـاکلون بادیانهم و لا یکون فی قلوبهم ما یصـفون بالسـنتهم و اما الکلب یهر علی النـاس بلسـانه و یکرمه النـاس من شـر لسـانه و اما الخنزیر فهولاء المخنثون و أشـباههم لا یـدعون الی فاحشه الا أجابوا و اما الشاه بین أسد و ذئب و ثعلب و کلب و خنزیر». حضـرت در این روایت، حاکمان را به شـیران درنده و مسلمانان را به گوسـفندان اسیر در چنـگ درنـدگان، تشـبیه کرده است. ۲- شـرایط ناسـالم فرهنگی آن روزگـار؛ بر اثر فعالیتهـای ناسـالم حکومتهای وقت و انگیزه های مختلفی که در آن زمان وجود داشت مردم به طرف بی بنـد و باری سوق داده شدنـد و با چنین مردمی هرگز نمی شـد کارهای بنیادی انجام داد مگر این که تحولی معنوی در آنان به وجود آید. در این موقعیت، تمام تلاش حضرت سجاد (ع) این

بود که شعله معنویت را روشن نگه دارد و این جز از راه دعاها و نیایشها و تذکارهای مقطعی حضرت به خوبی از عهده آن برآمد. ممکن نبود. در مورد رواج فرهنگ غلط بی بند و باری و فحشا در آن عصر، یکی از محققان می نویسد: «در مدینه مجالس غنا و رقص برپا می شد و چه بسا زنان و مردان با یکدیگر بودند و هیچ پرده ای نیز در میان نبود. (الشعر و الغنا فی المدینه و مکه، ص ۲۵۰)... عایشه دختر طلحه مجالس مختلط از مردان و زنان برپا می کرد و در آن مجالس با فخر و مباهات آواز می خواند. (الاغانی، ج ۱۰، ص ۵۷) ... مدینه پر از زنان آوازه خوان شده بود و آنها نقش فعالی در آموزش غنا به دختران و پسران و گسترش آوازه خوانی و اشاعه بی بند و باری و فساد داشتند....» در تاریخ الادب العربی، ج ۲، ص ۳۴۷ چنین آمده است: «گویی این دو شهر بزرگ حجاز (مکه و مدینه) را برای خنیاگران ساخته بودند، تا آنجا که نه تنها مردمان عادی، بلکه فقیهان و زاهدان نیز به مجالس آنان می شتافتند.» در این موقعیت، امام سجاد (ع) برای تبیین معارف اسلام و برپاداشتن شجره اسلام و زنده نگه داشتن مشعل معنویت، از سلاح دعا استفاده کرد و بذر معنویت پاشید تا در موقعیت مناسب ثمر دهد. یکی از نویسندگان معاصر درباره صحیفه سجادیه که در بردارنده دعاهای امام (ع) است. می نویسد: «... صحیفه سجادیه اساس اندیشه انقلابی را تشکیل داده و امت اسلامی نیز نیاز به تکیه گاهی کامل و انقلابی داشته است. نیاز امت در آن هنگام، سخن و یا

اشعار کینه برانگیز و عواطف لحظه ای و زودگذر نبود، بلکه به یک نظریه کامل و انقلابی نیاز داشته است. امام زین العابدین (ع) این نظریه را تنها در صحیفه سجادیه که چکیده اصول تربیتی امام (ع) است تبیین نکرده، بلکه خود امام زبور ناطق بوده است.» این نویسنده در مورد تأثیر صحیفه سجادیه در هدایت انقلابیان و حرکتهای اسلامی می نویسد: «من گمان نمی کنم که پس از قرآن کتابی همچون صحیفه سجادیه باشد که این گونه قلب محرومان را تسلی بخشد و خون انقلاب را در رگهای مستضعفان به جوش آورد و دلهای مجاهدان را به درخشش خود روشن کند و هدایتگر انقلابیون در راه مبارزه باشد...» عنوان صحیفه، دعا و نیایش است ؛ اما از موضوعات مبارزاتی و سیاسی تهی نیست. موارد زیر بر درستی این سخن گواهی می دهد: ۱- دعای چهل و هشتم صحیفه حضرت در این دعا به صراحت از مسایل زیر که جنبه سیاسی دارد یاد می کند: الف) مقام خلافت مخصوص خلفا و اصفیای الهی است. ب) مقام خلافت مورد یورش و غصب قرار گرفته است. ج) احکام خدا تبدیل گشته و کتاب خدا مورد غفلت قرار گرفته است. د) واجبات الهی تحریف شده است. ه) سنت پیامبر (ص) متروک گشته است. متن دعا چنین است: «... اللهم ان هذا المقام لخلفائک و اصفیائک و مواضع امنائک فی الدرجه الرفیعه التی خصصتهم بها قد ابتزوها و انت المقدر لذلک لا یغالب امرک و لا یجاوز المحتوم من تدبیرک کیف شئت و انی شئت و لما انت اعلم به غیر متهم علی خلقک و لا لارادتک حتی عاد صفوتک و خلفاوک مغلوبین مقهورین

مبتزین یرون حکمک مبدلا و کتابک منبوذا و فرائضک محرفه عن جهات اشراعک و سنن نبیک متروکه اللهم العن اعداءهم من الاولین و الاخرین و من رضی بفعالهم و اشیاعهم و اتباعهم اللهم صل علی محمد و آل محمد انک حمید مجید کصلواتک و برکاتک و تحیاتک علی اصفیائک ابراهیم و آل ابراهیم و عجل الفرج و الروح و النصره و التمکین و التایید لهم...» ۲- دعای چهل و هفتم در زمانی که اهل بیت (علیهم السلام) در فشار به سر می بردند و امیرمومنان (ع) بر فراز منبرها لعن می شد، حضرت در دعای چهل و هفتم (دعای روز عرفه) به مسایل مهم زیر اشاره می کند: الف) مقام امارت و رهبری از آن اهل بیت (علیهم السلام) است. ب) ائمه (علیهم السلام) از هر پلیدی پیراسته و شایسته وساطت بین خالق و خلق اند. ج) دین به وسیله امام منصوب از سوی خداوند تقویت می شود. د) خدا اطاعت از ائمه را واجب ساخته است. فرازی از دعای عرفه آن حضرت چنین است: «رب صل علی أطائب اهل بیته الذین اخترتهم لامرک و جعلتهم خزنه علمک و حفظه دینک و خلفائک فی ارضک و حججک علی عبادک و طهرتهم من الرجس و الدنس تطهیرا بارادتک و جعلتهم الوسیله الیک و المسلک الی خبتک...» «... اللهم انک ایدت دینک فی کل اوان بامام اقمته علما لعبادک و منارا فی بلادک بعد ان وصلت حبله بحبلک و جعلته الذریعه الی رضوانک و افترضت طاعته و حذرت معصیته و امرت بامتثال اوامره... و اته من لدنک سلطانا نصیرا و افتح له فتحا یسیرا....» ۳- دعای چهاردهم این دعا سراسر شکوه از ستمگران است

که در نظر آن حضرت مصداقی جز حکام وقت ندارد. ۴- دعای بیستم (دعای مکارم الاخلاق) حضرت در این دعا از خداوند می خواهد او را از سلطه ستمگران نجات بخشد و پیروزش سازد: «اللهم صل علی محمد و آل محمد و اجعلنی یدا علی من ظلمنی و لسانا علی من خاصمنی و ظفرا بمن عاندنی وهب لی مکرا علی من کایدنی و قدره علی من اضطهدنی...» ۵- دعای چهل و نهم حضرت در این دعا از فراوانی دشمنانش و از برنامه های حساب شده آنان جهت آزار و حتی قتل امام به خدا شکوه می کند: «فکم من عدو انتضی علی سیف عداوته و شحذلی ظبه مدیته وارهف لی شباحده و داف لی قواتل سمومه و سدد نحوی صوائب سهامه ولم تنم عنی عین حراسته و اضمر ان یسومنی المکروه و یجر عنی زعاق مرارته فنظرت یا الهی....» بار خدایا! چه بسا دشمنی که شمشیر عداوت آخت و بر من تاخت و برای کشتن من خنجر خویش تیز کرد و با دم برنده آن آهنگ جان من نمود و زهر کشنده به آب من بیامیخت و خدنگ جان شکار خویش در کمان نهاد و مرا نشانه گرفت و چون پاسبانان همواره بیدار، دیده از من برنمی گرفت و در دل داشت که مرا گزندی سخت رساند و شرنگ کینه خویش به کامم ریزد؛ آنگاه ای خداوند من! دیدی که....»

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹